

Загурська Суніта Вахаб,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: Усачова Катерина
Сергіївна, доцент кафедри правничої
лінгвістики Національної академії
внутрішніх справ, кандидат філологічних
наук

ДІАЛЕКТИЗМИ В МОВЛЕННІ МОЛОДІ

Україна є багатонаціональною та багатодіалектною країною. У зв'язку з війною, яка почалась на території нашої країни у 2014 році, а далі з повномасштабним вторгненням 2022 року, відбуваються активні внутрішні міграційні процеси серед населення. Результатом цієї міграції є зміни у взаємодії діалектів різних регіонів та суспільних верств.

Мета цієї роботи полягає в розкритті особливостей впливу територіальних діалектів на мовлення молоді та зміни у динаміці вживання діалектизмів під впливом мовлення молоді.

Діалект – це різновид національної мови. Існує два типи діалектів: територіальний та соціальний. Різниця між ними полягає у тому, що соціальний діалект має особливості лексики та фразеології, викликані його використанням певною соціальною групою, соціальним прошарком або групою, яка переважає всередині певної субкультури. До соціальних діалектів належать: аргі (таємні мови), жаргон (професійні, групові, вікові діалекти), сленг. Територіальний діалект обмежений певною територією, регіоном і стосується всіх аспектів мови: лексики, граматики, фонетики. Територіальні діалектизми поділяють на етнографічні, семантичні та словотвірні. Цей поділ відбувається залежно від того, у якому відношенні ці діалекти перебувають щодо загальнонародного словника. [1]

Ставлення молоді до діалектів може бути різним і залежить від таких факторів, як соціокультурне середовище, освіта, географічне розташування та індивідуальні уподобання. Ось деякі аспекти, які впливають на ставлення молоді до територіальних діалектів:

1) Соціокультурне середовище: якщо молоді люди виростають у середовищі, де діалект є важливою частиною культурної ідентичності, вони можуть позитивно ставитися до нього та активно використовувати його у спілкуванні.

2) Освіта: рівень освіти може впливати на ставлення молоді до діалектів. Вищий рівень освіти часто сприяє більшому розумінню мовних процесів та культурних аспектів мови.

3) Географічне розташування: молоді люди, які живуть у місці з вираженим діалектом, можуть більше використовувати цей діалект у повсякденному спілкуванні. Також важливо, чи вистачає можливостей для спілкування мовою свого регіону.

4) Засоби масової інформації: вплив засобів масової інформації, телебачення, радіо та Інтернету також відіграє роль у ставленні молоді до діалектів. Засоби масової інформації можуть сприяти нормалізації стандартної мови.

5) Індивідуальні уподобання: ставлення до діалекту може бути сильно залежним від індивідуальних уподобань. Деякі молоді люди можуть пишатися своїм діалектом й активно його використовувати, тоді як інші можуть вважати його нецікавим або навіть русифікованим.

Загалом, ставлення молоді до територіальних діалектів відрізняється від групи до групи і може бути дуже індивідуальним. Багато залежить від контексту та особистих переконань.

Для детальнішого розуміння використання та впливу діалекту на мовлення молоді було проведено опитування серед осіб віком 16-25 років з Миколаївської, Херсонської, Рівненської, Житомирської, Закарпатської, Черкаської, Київської областей. Головними аспектами дослідження було те, як впливає на кожного з них діалектний говір, яке їхнє ставлення до діалектів та чи змінюється їхнє мовлення під впливом діалектів.

Результати опитування дозволили дійти висновку, що відбувається певна тенденція взаємовпливу між говорами молодих людей з різних регіонів України. З опитаних людей, більша половина дали схожу відповідь: вони чують цікаві діалектизми, починають більше ними цікавитись та дізнаватися їхнє значення, а з часом починають навіть деякі слова застосовувати у своєму мовленні. Тобто, за допомогою діалектів відбувається збагачення мовлення людей, воно набуває нової, більш насиченої, цікавої лексики, додає різноманіття у повсякденне спілкування.

Крім того, в процесі опитування були виділені наступні аспекти реакції молоді на територіальні діалекти:

1) Зацікавленість: частина молоді може виявляти цікавість стосовно територіальних діалектів і сприймати їх як цінну частину культурної спадщини. Молоді люди можуть намагатися вивчити мову свого регіону або використовувати діалект у спілкуванні як спосіб підтримувати свою ідентичність.

2) Негативне ставлення: частина молоді може вважати територіальні діалекти застарілими чи менш престижними. Молоді люди можуть спрямовувати зусилля на використання стандартної мови або імітувати мовлення з більш популярних регіонів.

3) Змішування мов: частина молоді може змішувати територіальні діалекти зі стандартною мовою або іншими мовами в

їхньому спілкуванні. Це може бути результатом багаторічної експозиції різним мовам у їхньому середовищі.

4) Вплив медіа та розваг: якщо діалект використовується в популярних медіапроєктах, це може зробити його більш прийнятним для молоді.

5) Вплив на комунікацію між старшим поколінням та молоддю: використання діалекту може спричинити більш глибоке розуміння і сприйняття культурних традицій та цінностей старших поколінь. Для молоді вивчення територіального діалекту може стати важливим шляхом збереження національної спадщини та підтримки культурного багатства.

Також для глибшого опрацювання ситуації з використанням територіальних говорів серед молоді було проведено інтернет-спостереження, оскільки Інтернет наразі є потужною та ефективною платформою спілкування молоді. Для цього були застосовані соціальні мережі, включаючи тіток, інстаграм, твіттер. У процесі дослідження було виділено основні способи, якими соціальні мережі впливають на мовлення та комунікаційні навички:

1) Вимова та акценти: спільноти користувачів соціальних мереж можуть популяризувати певні вимовні особливості, акценти чи інтонації через відео та аудіозаписи. Молодь може намагатися наслідувати такі вимовні особливості або акценти.

2) Виразність: соціальні мережі надають можливість використовувати засоби виразності, такі як жести, міміка, фільтри, фонові музика та текстові ефекти, для покращення комунікації.

3) Вплив на граматику: користувачі соціальних мереж іноді можуть залишати граматичні помилки, орфографічні виправлення та коротші форми мовлення через певні обмеження програмою. Це може впливати на граматичні навички.

4) Сленг та нові слова: соціальні мережі створюють сприятливий ґрунт для розвитку нових сленгових слів, абревіатур та термінів.

Таким чином, розповсюдження сленгу через медіа та соціальні мережі може мати вплив на територіальні діалекти через глобалізацію мовних форм.

Детальніше аналізуючи сленг, яким сучасна молодь користується часто, можна зрозуміти, що деякі сленгізми у різних місцевостях відрізняються. Сленгізми у сучасному світі доповнюють територіальні діалектизми, адже популяризація соціальних мереж дає мовленнєвому запасу нові слова та терміни, як позитивні, так і негативні. До прикладу, якщо раніше називали гумористичну картинку або вислів *жартом*, то зараз молодь це називає *мемом*, що відповідно виводить діалектизм на сучасний рівень.

У результаті відбувається змішування сленгових слів з діалектизмами це дозволяє розширити лексичний склад мови та

створити нові мовні вирази, що відображають сучасні та традиційні культурні особливості. Також відбувається соціальна взаємодія. Цей процес сприяє зближенню молоді з різних територій та культур через спільне використання мовних елементів, що сприяє соціальній взаємодії та обміну культурними цінностями. Тож можна зазначити, що сленг позитивно впливає на розвиток діалектів

Історично так склалося, що територіальний діалект змінюється через певні соціальні обставини, старому приходиться на зміну нове, тому у сучасному світі молодь відіграє основну роль у розвитку діалекту, змішуючи сленг зі словами, які притаманні територіальному діалекту. Також можна говорити, що реакція на територіальні діалекти є індивідуальною і може варіюватися від особи до особи. Важливо розуміти, що мовлення є не тільки засобом комунікації, але і важливою частиною культурної різноманітності та ідентичності, а ми наразі перебуваємо на історично важливому етапі формування національної ідентичності багатьох громадян України.

Список використаних джерел

1. Жєпавий дядько та жінки на дибах: що ти знаєш про діалекти української мови? Розбираємося з експертами, чи засмічують діалектизми наше мовлення [Електронний ресурс] // Vikna. 2023. Режим доступу до ресурсу: <https://vikna.tv/styl-zhyttya/podorozhi/ukrayinska-dialektologiya-shho-ty-znayesh-pro-dialekt-svogo-regionu/>.

Кладько Дарія Русланівна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх справ
*Науковий керівник: Ялова Оксана
Володимирівна,* доцент кафедри правничої
лінгвістики Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних
наук, доцент

ПОПУЛЯРНІСТЬ СЛЕНГУ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Нині у світі за різними даними нараховується від 2,5 до 7 тис. мов (за даними Інтернету – 6703 мови). Точно визначити кількість мов неможливо, оскільки відмінність між різними мовами і діалектами однієї мови умовна.

Наша мова поповнювалася мовними одиницями з соціальних і територіальних діалектів, запозиченням із мов – носіїв інших культур. Тому, можна сказати, що стилістична природа нашої мови багатоджерельна. До головних джерел стилістики української